

دکتر دینانی: سیاست خواجه نصیر در خدمت فرهنگ بوده است

به گزارش روابط عمومی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی، مدیر گروه فلسفه اسلامی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در نخستین روز از همایش بزرگداشت...

به گزارش روابط عمومی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی، مدیر گروه فلسفه اسلامی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران در نخستین روز از همایش بزرگداشت خواجه نصیرالدین طوسی خواجه نصیر را مصداق تعبیر #171' غریب در وطن خویش؛ خواند و تصریح کرد: او یکی از مردان بزرگ تاریخ بشر است و بعد از فارابی و ابن سینا، دنیای اسلام شخصیتی به جامعیت او در علوم مختلف (اعم از ریاضیات، نجوم، علوم ادبی، فقه و اصول، فلسفه و کلام و...) به خود ندیده و تا ابد مایه افتخار ماست.

دینانی با اشاره به عمق اندیشه سیاسی خواجه نصیر افزود: گذشته از جامعیت علمی، خواجه نصیر بزرگترین مرد سیاست در جهان اسلام است و اندیشه سیاسی او در خدمت فرهنگ اسلام قرار گرفته است و تدبیر و هوشمندی او در مقابل هلاکوی مغول و انقراض خلافت عباسی توسط مغولان، از جمله اقدامات زیرکانه این مرد بزرگ است.

وی ادامه داد: خواجه در بدترین دوران تاریخ اسلام یعنی ظلم مغولان، انحطاط فرهنگی جامعه غلبه اشعریت فلسفه و حکمت را زنده کرد. اشعریت دشمن تفکر در جامعه اسلامی و خواجه دشمن اشعریت بود و اهل سنت علاوه بر این امر به سبب نقش او در انقراض خلافت عباسی نیز با او دشمن هستند.

استاد فلسفه دانشگاه تهران خواجه نصیرالدین طوسی را فیلسوفی تمام‌عیار خواند و بیان کرد: او در زمانه‌ای زندگی می‌کرد که به دلیل شرایط خاص نمی‌توانست از فلسفه دم بزند و به همین جهت، به کلام روی آورد و #171' تجرید الاعتقاد؛ نوشت و روح فلسفه را در کلام شیعی دمید.

دینانی ادامه داد: تا زمان خواجه نصیر کلام شیعه ضعیف است و اوجی ندارد و یکی از دلایل این ضعف این بوده که شیعیان با حضور ائمه (ع) ضرورتی برای پرداختن مسائل کلامی احساس نمی‌کردند. او بحق فیلسوف گفت‌وگو بوده و با تمام علمای عصر خود مکاتبه داشته است.

* اشعریت دشمن تفکر است

دینانی با بیان اینکه خواجه شیعه ناب و خالص بود، گفت: خواجه در یکی از بدترین دوران عالم زندگی می‌کرد هم از نظر ظلم و بیدادگری مغولان و غلبه تفکر اشعریت که هنوز در جهان اسلام نفوذ دارد و اشعریت دشمن تفکر است. وی گفت: خواجه فیلسوف است و اهل سنت به خاطر انقراض سلسله عباسیان با او دشمن است اما ما دشمن او نیستیم اما قدر او را نمی‌دانیم.

دینانی ادامه داد: خواجه یک فیلسوف درجه یک است که در زمان و عصر خودش با توجه به تفکر اشعری حاضر نبود اندیشه‌اش را به زبان فلسفی بیان کند حتی امروز که ما در دنیای مدرن زندگی می‌کنیم قادر نیستیم خیلی حرف‌ها را بزنیم.

استاد فلسفه دانشگاه تهران ادامه داد: تا زمان خواجه کلام شیعه در اوج نبود البته کلام به شیعیان تعلق ندارد بلکه متعلق به جهان اهل سنت است. کلام شیعه به این دلیل ضعیف بود چون نیازی به آن نداشتند و شیعیان امام داشتند و مسائل دینی را از امام می‌پرسیدند و سنی‌ها که به امام اعتقاد نداشتند ضرورت موجب می‌شد فکر کنند.

وی گفت: خواجه کلام شیعه جهان سنت را عوض کرد. این مرد بزرگ خیلی سخن دارد و من اسم خواجه را فیلسوف گفت‌وگو گذاشتم.

* فلسفه بدون گفت‌وگو وراجی است

دینانی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: فلسفه بدون گفت‌وگو وراجی است و آنجا که پرسش نیست پاسخی وجود ندارد. فکر به من پرسش و پاسخ است و خواجه تا آنجا که توانست با غیر صحبت کرده است.

نویسنده کتاب «خواجه نصیر؛ فیلسوف گفت‌وگو؛ با بیان اینکه ما یا با غیر صحبت می‌کنیم یا با خود که این صحبت با خود را در اصطلاح منولوگ می‌گویند، گفت: ما منولوگ نداریم به این علت زمانی که با خود صحبت می‌کنیم خود را غیر واقعی فرض می‌کنیم.

* سیاست خواجه نصیر در خدمت فرهنگ بوده است

استاد فلسفه دانشگاه تهران گفت: خواجه نصیرالدین طوسی بزرگ‌ترین مرد سیاست جهان اسلام است. در جهان اسلام مردی به عمق اندیشه سیاسی او نیست؛ مردی سیاسی فرهنگی که سیاستش در خدمت فرهنگ اسلام بوده است.

وی با بیان اینکه خواجه تدبیری اندیشید که گول بی‌شاخ و دم هولاکو را مهار کرد، گفت: این مرد بزرگ خلافت عباسیان را لگدکوب کرد و اگر سلسله عباسیان را لگدکوب نمی‌کرد مشخص نبود که زندگی حال ما به چه صورتی بود.